

РЕШЕНИЕ

№ 137

гр. Ловеч, 27.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЛОВЕЧ, II СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МИЛЕНА ВЪЛЧЕВА
Членове: ПОЛЯ ДАНКОВА
РАДОСЛАВ АНГЕЛОВ

при участието на секретаря ХРИСТИНА ХРИСТОВА
в присъствието на прокурора Т. Н. П.
като разгледа докладваното от РАДОСЛАВ АНГЕЛОВ Въззивно гражданско
дело № 20234300500196 по описа за 2023 година
за да се произнесе взе предвид следното:

**Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК (ГЛАВА
ДВАДЕСЕТА ГПК)**

С решение № 69/27.02.2023 г. по гр.д. № 1073/2022 г. по описа на РС –
Ловеч, Прокуратура на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 е
осъдена да заплати на В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****, вх. ***
сумата от 5 000 лева (пет хиляди лева), представляваща обезщетение за
причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка за
неотклонение „задържане под стража“ над наказанието „лишаване от
свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на 28.01.2022 г. с решение №
19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде
приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е
търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., **ведно** със законната лихва
от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, **на основание**
чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ.

С цитираното решение съдът е **отхвърлил** така предявеният иск за горницата от 5 000 лева до пълния размер на претендираното обезщетение от 19 152.00 лева.

Срещу решението в **осъдителната част** е постъпила въззивна жалба с вх. № 2573/20.03.2023 г. от Прокуратура на РБ чрез РП – Ловеч. Твърди се, че решението е постановено в противоречие със събраните по делото доказателства и е необосновано. Не е било посочено кои действия или бездействия прокуратурата на РБ са станали причина за задържането на ищеца над определения с присъдата срок (**възражение за действия**). Сочи, че съдът е приел, че до 31.09.2019 г. подсъдимият бил задържан под стража, а на 31.05.2019 г. му е променена мярката за неотклонение (**възражение за противоречие**). На следващо място твърди, че не са доказани вредите, поради което осъдителното решение е неправилно (**възражение за размер**). Моли съда да отмени решението в осъдителната част като отмени изцяло решението, а при условията на евентуалност да намали размера на присъденото обезщетение. В допълнителни изложения с вх. № 2749/23.03.2023 г. към въззивната жалба излага твърдения, че материално легитимиран ответник по иска е съда, тъй като след 2015 г., делото е било в съдебна фаза и съдът е бил компетентен орган за мярката за неотклонение. Счита, ме дадените в ТР № 5/2015 г. по тълк. д. № 5/2013 г. на ОСГК на ВКС указания са загубили сила, с оглед промените в ЗОДОВ, поради което прокуратурата не е легитимирана по предявения иск (**възражение за легитимация**). Твърди, че съдът не е приел от фактическа страна действие или бездействие от страна на прокуратурата за периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г. и не е приел, че ищецът бил осъден на наказание „лишаване от свобода“.

Срещу решението в **отхвърлителната част** е подадена въззивна жалба с вх. № 2799/25.03.2023 г. от В. Е. В. чрез процесуален представител адв. Г. П. – АК – Ловеч. Счита, че решението е неправилно, немотивирано и в противоречие с практиката на ВКС и СЕС. Твърди, че първоинстанционният съд не е коментирал въведеното в исковата молба възражение, че приложената мярка не съответства на окончателната присъда, бил лишен от възможностите за по-лек режим, право на работа и прочие. Бил е на постоянно заключена килия и на разходка само за 50 минути. Твърди, че при

по-бърз процес навярно е щял да получи по-добър режим на търпене на присъдата, както и евентуална възможност да се ползва от института на условно-предсрочно освобождаване. Сочи, че присъденото обезщетение за неимуществени вреди следва да бъде в по-голям размер, да се обсъдят вида и интензитета на вредите, характера и продължителността на процесуалната принуда, данните за личността му (**възражение за размер и изчисляване**). Признава, че не са ангажирани доказателства от ищеца за настъпилите вреди, тъй като на подобни обичайни вреди не са нужни формални доказателства, тъй като те настъпвали за всяко едно лице, което търпи такива мерки. Сочи, че присъдената в размер на 5 000 лева вреда е занижена. Позовава се на Решение № 214/08.01.2019 г. по гр. д. № 3921/2017 г. на ВКС, в който е определен механизма на изчисления на вредите и сумата по този механизъм не съответства на присъденото от РС – Ловеч. Моли съда да отмени решението в частта, с която е отхвърлен иска и да постанови пълния претендиран размер, както и да отмени решението в частта за разноските. Сочи, че е представил списък с разноски, което означавало, че претендира разноски и неправилно РС – Ловеч е приел, че не са претендира разноски. Претендира разноски за двете инстанции.

В срока по чл. 263 ГПК нито въззивникът – ищец В. Е. В., нито въззиваемият – ответник РП – Ловеч, представят отговор на въззивната жалба.

В открито съдебно заседание (о.с.з.) въззивникът – ищец, редовно призован, не се явява лично, не се представлява от адв. Г. П.. Поддържа въззивната жалба като счита, че искът следва да бъде уважен изцяло като се позовава на съдебна практика относно изчисляването на размера на обезщетение. Твърди, че неправилно първоинстанционният съд не се е произнесъл за разноските, като е приел, че не са претендирани, а реално страната е представила такива на л.21 от първоинстанционното дело. Претендира разноски.

Въззиваемият – ответник Прокуратура на Република България в о.с.з. се представлява от прокурор от ОП – Ловеч Т. П., която заявява, че поддържа изцяло подадената въззивна жалба и оспорва подадената от въззивника – ищец въззивна жалба. Претендира за по-ниско обезщетение.

ОКРЪЖЕН СЪД - ЛОВЕЧ, като прецени доводите на страните и

извърши самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл.235, ал.2 ГПК приема за установено следното от фактическа и правна страна:

По допустимостта на обжалването

Жалбите, инициирали настоящото въззивно произнасяне, са подадени в срок, от надлежно легитимирани страни, при наличието на правен интерес от обжалване. По въззивната жалба на В. Е. В. е заплатена държавна такса в размер на 5.00 лева, на основание чл.18, ал.1 вр. чл.2а, т.2 ТДТССГПК, а Прокуратурата на РБ (ПРБ) е освободена от предварително внасяне на държавна такса при въззивно и касационно обжалване (ТР № 7/16.11.2015 г. по тълк. д. № 7/2014 на ОСГК на ВКС). В този смисъл жалбите са допустими и следва да бъдат разгледани по същество.

По валидността и допустимостта на първоинстанционното решение

Правомощията на въззивният съд съобразно разпоредбата на чл.269 от ГПК са: да се произнесе служебно по валидността на първоинстанционното решение и допустимостта в обжалваната му част, а по останалите въпроси – ограничително от посоченото в жалбата по отношение на пороците, водещи до неправилност на решението.

Постановеното решение е издадено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, налице са мотиви, спазена и изискуемата от закона форма, поради което решението е валидно.

В исковата молба са изложени твърдения, че ищецът е осъден на наказание „лишаване от свобода“ (ЛИС), което по продължителност е по-малко от изтърпяната мярка за неотклонение (МНО) „задържане под стража“, поради което последната не може да бъде приспадната по чл.59 НК. Вследствие от невъзможността за приспадане, ищецът търси парично обезщетение, което ще компенсира лишаването от свобода, гарантирано по чл.5 ЕКПЧ, което е било над наложеното наказание ЛИС. В доклада си по чл.146 ГПК и в решението, първоинстанционният съд е квалифицирал иска по чл.2, ал.1, т.1, предложение последно ЗОДОВ. Съгласно трайно установената практика на ВКС (Решение № 212 от 14.10.2016 г. по гр. д. № 1402/2016 г. на ВКС и Решение № 117 от 25.09.2018 г. по гр. д. № 4815/2017 г. на ВКС и Решение № 60317 от 01.04.2022 г. по гр. д. № 597/2021 г. на ВКС), след

влизване в сила на ЗИДЗОДОВ (обт. ДВ бр.98/11.12.2012 г.) отговорността за вреди от мерки за неотклонение „задържане под стража“ или „домашен арест“ над наложеното наказание ЛИС е по чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ, тъй като задържането е в нарушение на правото на свобода и сигурност по чл.5, § 1 от ЕКПЧ.

Постоянният и настоящ адрес на ищеца е в гр. Ловеч, поради което ищецът е избрал местнокомпетентен съд по адреса на увредения, съгласно чл.7, ал.1 ЗОДОВ. В този смисъл РС – Ловеч е компетентен да разгледа иска.

Налице са всички положителни и липсват всички отрицателни процесуални предпоставки във връзка със съществуването и надлежното упражняване правото на иск при постановяване на съдебното решение, които обуславят неговата допустимост. Правото на иск е надлежно упражнено, поради което първоинстанционното производство и решението са допустими. Атакуваният съдебен акт е допустим, поради което въззивният съд дължи произнасяне по съществото на спора.

По правилността на решението и основателността на иска

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл. 269, ал. 1 изр. второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания относно обжалваната част от решението, като служебно следи за нарушение на императивна материалноправна разпоредба, дори ако нейното нарушение не е въведено като основание за обжалване (**ТР № 1/09.12.2013 по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС**).

Срещу решение № 69/27.02.2023 г. по гр.д. № 1073/2022 г. по описа на РС – Ловеч са подадени две въззивни жалби, от ответника в осъдителната част, а от ищеца в отхвърлителната част. Ето защо предмет на проверка в настоящото производство е решението в цялата му част, на основание чл.271, ал.1, изр.3 ГПК.

Първоинстанционното производство е образувано по предявен осъдителен иск с правна квалификация по чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ от В. Е. В. срещу Прокуратура на РБ (ПРБ) за незаконно търпяна мярка „задържане под стража“ за периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., над наказанието ЛИС, наложено с присъда, влязла в сила на 28.0.2022 г., с решение № 19/28.01.2022 г. по н. д. № 787/2020 г. на ВКС, която

продължителност не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, за сумата от 19 152 лева ведно със законната лихва за забава от 31.05.2019 г. до окончателното изплащане на сумата.

За да бъде уважен искът по чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ, следва да установят следните факти и обстоятелства: **1)** влязла в сила осъдителна присъда с наказание ЛИС в размер на 3 години и 11 месеца; **2)** лишаване от правото на свобода чрез действия по ЗМВР и НПК – чл.64, ал.2-4 НПК (**бездействие**); **3)** времетраенето на ограничението на свободното придвижване да е по-голямо от размера на наказанието ЛИС; **4)** претърпени болки и страдания за периода на лишаване от правото на свобода (**вреди**); **5)** получените вреди са вследствие на по-дългия престой на свободното придвижване (**причинно-следствена връзка**). Дали действията са противоправни или не, това е правен извод, на чиито въпрос съдът следва да отговори (**противоправност**). По отношение на **размера** на причинените вреди, съдът е обвързан единствено и само от посочения диапазон в исковата молба до 19 152 лева, а техният размер се присъжда по справедливост, съгласно чл.52 ЗЗД (ТР № 1/01.08.2022г. по тълк. д. № 1/2021г. на ОСГТК на ВКС).

При условията на пълно и главно доказване ищецът следва да установи следните факти: влязла в сила осъдителна присъда, бездействието на органа, продължителността на бездействието, вредите и размера на вредите. Отговорността по ЗОДОВ е обективна, поради което не се изисква установяване на вина.

В отговора на исковата молба, ответникът Прокуратура на РБ (ПРБ) е направила възражение, че не е легитимирана да отговаря по иска, претендираното обезщетение е в завишен размер. Оспорва датата на забава, а именно 31.05.2019 г., като твърди, че забавата е в момента на влизане в сила на присъдата на ОС – Пловдив, когато е установено противоправното поведение. Липсва възражение за изтекла погасителна давност.

Материално легитимиран да отговаря на иска по чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ, когато от наложеното наказание не може да се приспадне „задържане под стража“, „домашен арест“ или арест по ЗМВР, е държавата чрез процесуалния субституент - Прокуратура на РБ. В този смисъл са Решение № 60317 от 01.04.2022 г. по гр. д. № 597/2021 г. на ВКС и

Решение № 117/25.09.2018 г. по гр. д. № 4815/2017 г. на ВКС и ТР № 5 от 15.06.2015 г. по т. д. № 5/2013 г. на ОСГК на ВКС. На това основание възражението на въззивника - ответник за легитимация е неоснователно.

Между страните не се спори, че с Присъда № 82/25.10.2018 г. по НОХД № 2351/2017 г. по описа на ОС – Пловдив ищецът В. Е. В. е признат за виновен, в това че на 12.04.2014 г. като помагач на други лица е извършил престъпление по чл.116, ал.1, т.7 и т.9 вр. чл.115 вр. чл.18, ал.1 вр. чл.20, ал.4 вр. ал.1 вр.58, буква „б“ НК (**опит за убийство с користна цел и предумишлено като помагач**), за което му е наложена наказание ЛИС в размер на три години и 11 месеца. Със същата присъда ищецът е признат за виновен в това, че на 09.01.2014 г. като съизвършител е извършил деяние по чл.330, ал.1 вр. чл.20, ал.2 вр. ал.1 НК

(**палеж на леки автомобили със значителна стойност**), за което му е наложено наказание ЛИС две години и 8 месеца. Със същата присъда ищецът е признат за виновен, като извършител, самостоятелно и в съучастие с други лица, при условията на продължавано престъпление, е извършил деяние по чл. 216, ал.1 вр. чл.20, ал.2 вр. ал.1 вр. чл.26, ал.1 НК (**продължавано престъпление като извършител и съучастие повредил и унищожил леки автомобили**), за което му е наложено наказание една година и 4 месеца ЛИС. Не се спори между страните, че при кумулацията на тези наказания и тяхното увеличаване по реда на чл.23-24 НК е наложено едно общо наказание ЛИС в размер на четири години и 6 месеца. От тези факти съдът направи извод за високата степен на обществена опасност на деянието и на дееца с оглед факта за наличието на реална съвкупност и продължавано престъпление (д.1654, том 5, НОХД № 2351/17г. на ОС – Пловдив).

Между страните не се спори, че с Решение № 45/16.03.2020 г. по ВНОХД № 75/2019 г. по описа на АС – Пловдив, горесцитираната присъда е изменена, като наказанието на В. Е. В. за деянието по чл.216, ал.1 вр. чл.20, ал.2 вр. ал.1 НК е намалено на една година ЛИС, а кумулацията и увеличеното наказание по чл.23-24 НК е намалено на една година и 4 месеца. Присъдата е потвърдена в останалата част (д.1508, ВНОХД № 75/2019 г. на АС – Пловдив, том 4).

Не се спори, че с Решение № 19/28.01.2022 г. по КНД № 787/2020 г. по описа на ВКС, присъдата на В. Е. В. е изменена като е отменено увеличението

на наказанието по чл.24 НК, като присъдата и решението са потвърдени в останалата част. От тези факта съдът направи доказателствен извод, че общото най-тежко наказание, което е останало за ищеца В. Е. В., след отмяната на чл.24 НК е три години и 11 месеца, тъй като присъдата не е изменяна или отменяна в тази част, а само изменена по приложението по чл.24 НК. Страните по делото не спорят, че ЛИС на ищеца е било в размер на 3 години и 11 месеца, което не е било отложено по чл.66 НК На основание чл.354, ал.4, изр. последно НПК, решението на ВКС е окончателно и не подлежи на обжалване. Същото може да бъде отменено само по извънредните способности, за които няма доказателства да са се осъществили. Ето защо горесцитираната присъда влиза в сила на 28.01.2022 г., с което наказанието по чл.23 НК за реално извършените деяния, става изпълняемо, на основание чл.354, ал.6 НПК. Едва от тази дата подсъдимият се счита за виновен с наложено наказание 3 години и 11 месеца. **Първата предпоставка за уважаване на иска е доказана, а именно влязла в сила присъда (л.420, КНД № 787/2020).**

Не се спори между страните, че ищецът бил задържан за 24 часа (**1 ден**) на 25.01.2015 г. по ЗМВР (л.72, том 2, ДП); 72 часа (**3 дни**) по реда на чл.64, ал.2 НПК от 26.01.2015 г. до 29.01.2015 г. (л.71, том 2, ДП).

Спрямо ищеца е била взета мярка за неотклонение (МНО) „задържане под стража“ с определение по РС – Пловдив по ЧНД № 555/2015 г. от 29.01.2015г. (л.64 том 1, НОХД 2395/2015 ОС – Пловдив), която е потвърдена с определение от о.с.з. от 16.01.2017 г. по НОХД № 2395/2015 г. (л.3805, том 11, НОХД № 2395/2015 на ОС - Пловдив). При повторното разглеждане на делото от ОС – Пловдив, заради решение № 258/22.11.2017 г. по ВНОХД № 313/2017 г. на АС – Пловдив, МНО „задържане под стража“ е продължена, съгласно определение от о.с.з. от 06.06.2018 г. по НОХД № 2351/2017 г. на ОС – Пловдив (л.816, том 2, НОХД № 2351/2017 на ОС - Пловдив). „Задържането под стража“ е потвърдено с определение № 411/18.06.2018 г. по ВЧНД № 356/2018 г. на АС – Пловдив (л.12, ВЧНД № 356/2018 на АС – Пловдив). Тази мярка за неотклонение продължила да се търпи до 31.05.2019 г., когато „задържането под стража“ е изменено на „парична гаранция“ (л.636, том 2, ВНОХД № 75/2019 на АС – Пловдив). От представеното удостоверение от Затвора – Пловдив се установи, че на 31.05.2019 г. ищецът е освободен от ареста, поради внасяне на гаранцията (л.644, том 2, ВНОХД № 75/2019 на АС

– Пловдив). Следователно от 31.05.2019 г. ищецът се намира на свобода. Неоснователно е възражението на ответника – въззиваем, че в мотивите на съда има противоречие. Още на 31.05.2019 г., след изменението на МНО „задържане под стража“ в по-леката „парична гаранция“, ищецът е пуснат на свобода, тъй като гаранцията е внесена по сметка на съда в същия ден, но в по-късен час. От изброените факти може да се направи доказателствен извод, че ищецът е търпял мярка за неотклонение „задържане под стража“, считано от 29.01.2015 г. до 31.05.2019 г. (л.1654, том 5, НОХД № 2351/2017. на ОС – Пловдив и л.4 от първоинстанционното дело). Периодът от 29.01.2015 г. до 31.05.2019 г. се равнява на **4 години, 4 месеца и 2 дни**.

С оглед описаните факти по задържането по ЗМВР, прокурорското постановление по чл.64, ал.2 НПК и взетата МНО „задържане под стража“, съдът приема, че е доказана **и втората предпоставка, а именно, че ищецът е бил задържан**. От една страна това са действия на правозащитните органи, които водят до ограничаване правото на свобода, а от друга същата следва да бъдат законосъобразни.

Общата продължителност, когато е бил задържан, (по ЗМВР, по чл.64, ал.2 и „задържане под стража“ по чл.64, ал.4 НПК) по процесното наказателно производство е **4 години, 4 месеца и 6 дни**, а наказанието е **3 години и 11 месеца**. Видно е, че размерът на наказанието ЛИС е по-малко от времето на задържания по чл.59, ал.2-3 НК. Това задържане над наказанието е незаконно, тъй като е в нарушение на чл.5, § 1 от ЕКПЧ. Законно ще бъде задържането в периода в размер на 3 години и 11 месеца, с началата дата – датата на задържането по ЗМВР, а именно 25.01.2015 г. Така законният период с продължителност на 3 години и 11 месеца започна на 25.01.2015 г. и приключва на 25.12.2018 г. Следователно периодът на незаконно задържане обхваща периода от датата, следваща датата на изтичане на законното задържане (26.12.2018 г.) до датата на пускане от ареста (31.05.2019 г.), която дата не се включва в периода. Този период съвпада с периода, който ищецът претендира в исковата молба и в размер на **5 месеца и 5 дни или 156 дни**. Неправилно първоинстанционният съд е изчислил за 153 дни и неправилно е приел, че се претендира обезщетение за 152 дни. Напротив в петитума на исковата молба ищецът претендира за периода от 26.12.2018 г. до 31.05.2019 г. Без значение колко са дните, постановеният период в диспозитива на

решението съвпада със заявления. А продължителността е доказателствен извод, въз основа на сметки, попретендиран в исковата молба период.

След влизане в сила на присъдата, т.е. 28.01.2022 г. дата на постановяване на Решение № 19/28.01.2022 г. по КНД № 787/2020 г. по описа на ВКС, с обратна сила са отпаднали последиците (законосъобразността) на задържането, респективно на взетата МНО „задържане под стража“ и заповедта по ЗМВР. Държавата дължи обезщетение за неимуществени вреди, които ищецът търпи по причина на нарушеното негово право на свобода, произтичащо от чл.5, §1 ЕКПЧ за периода от 156 дни. **Налице е третата предпоставка за уважаване на иска, а именно времетраенето на ограничението на свободното придвижване да е по-голямо от размера на наказание.**

В процесния случай деянието на държавата се явява в това, че е налице освен задържане (действие, което е законосъобразно), но и задържане над наказанието ЛИС, което е неказаносъобразно и по своята същност представлява **бездействие** от страна на органа. Липсата на промяна на МНО „задържане под стража“ преди изменението ѝ на 31.05.2019 г. е бездействие, което е незаконосъобразно. Органът е следвал или да увеличи наложеното наказание ЛИС, което да бъде в размер на равен на задържанията по чл.64, ал.2-4 НПК, или мярката за неотклонение „задържане под стража“ да бъде изменена по-рано и да бъде с продължителност на ЛИС. Не искайки изменение на МНО „задържане под стража“ на по-ранен етап или не подавайки съответен протест, ответникът е бездействал като е допуснал неправомерно ограничаване правото на свободно придвижване на ищеца, което е нарушение на чл.5 от ЕКПЧ. На това основание възражението на ответника – въззиваем за липса действия е неоснователно. Налице е втората и третата предпоставка за уважаване на иска.

Когато присъдата е влязла в сила и от нея не може да се приспадне задържанията на ищеца по чл.64, ал.2-4 НК е налице обективната отговорност по чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ (т.7 и т. 8 ТР № 3/22.04.2005 г. по тълк. д. № 3/2004 на ОСГК на ВКС). В случай **противоправното** деяние на органите на наказателното производство се изразява в бездействие – не пускане на свобода, респективно незаконно задържане на пострадалото лице, в нарушение на правото по чл.5, § 1 ЕКПЧ. **Доказано е противоправно**

деяние.

В хода на първоинстанционното дело ищецът не е ангажирал доказателства (писмени или гласни) или не е поискал експертиза за установяване на **вредите** – болки и страдания от незаконното задържането в размер на **156 дни (5 месеца и 5 дни)**. В исковата молба ищецът се позовава на емоционални, психически и психологически терзания и възникнало чувство на накърнена чест, достойнство и право на труд и образование. Позовава се, че вредата включва и сумата, която би получил, ако е лежал в затвора и работил в общежитие от открит тип, имал работа и получавал награди. Настоящият съд приема, че в производството по ЗОДОВ ищецът следва да докаже осъществили се вреди, а не абстрактни и със степен на вероятност. Ето защо съдът не прие тези доводи на ищеца. Ищецът не е поддържал, нито доказал да е получил вреди извън обичайните, които да са в пряка причинна връзка с незаконното му задържане в периода от 26.12.2018 г. до 31.05.2019 г. По делото се установи, че от 2014/2015 ищецът е студент с прекъснати права (л.3353, том 9, НОХД № 2395/2015 на ОС - Пловдив) и през това време не е бил трудово ангажиран (л.3351, том 9, НОХД № 2395/2015 на ОС - Пловдив).

Касае се за задържане, което по човешка презумпция е свързано с негативни изживявания и има отрицателни последици върху психиката на човека. Нормално е да се приеме, че по време на целия престой от 5 месеца и 5 дни лицето е изпитвало неудобства, чувствало се унижено, а също така е било притеснено, накърнило се е социалното му общуване. Налице са обичайни морални, физически и емоционални увреждания. С оглед обичайния характер на вредите съдът приема, че се доказаха **вредите, както и причинно-следствената връзка със задържането им.**

Ищецът претендира сума в размер на 19 152.00 лева, като се позовава на Решение № 214/08.01.2019 г. по гр. д. № 3921/2017 г. на ВКС и която представлявала евентуално пропуснатите ползи, ако е полагал труд като затворник. Възражението на въззивника – ищеца В. Е. В. за дължимия размер и начин на изчисляване на обезщетението е неоснователно. Цитираното от него решение е по предявен иск по чл.2, ал.1, т.6 ЗОДОВ – изпълнение на наказание, което е над присъдата, а не когато наказанието не може да бъде приспаднато от задържането под стража или домашен арест - чл. 2, ал.1, т.1,

пр. последно ЗОДОВ. Затова цитираната от него методика е неприложима при изчисляване на претендираните от ищеца вреди в процесния случай. На следващо основание, съдът е използвал статистически данни, за да обоснове инфлацията и размера на вредите през изследвания период, а не е обосновал присъдената сума по определена изчислителна методика въз основа на статистически данни. В цитираното от въззивника – ищец решение съдът е присъдил сумата по чл.52 ЗЗД, която е в цяло число, а не десетично, както твърди въззивника (**Решение № 214 от 08.01.2019 г. по гр. д. № 3921/2017 г. на ВКС**).

С оглед принципа за пълна обезвреда, всички причинени на ищеца вреди, които са в резултат на незаконното му задържане подлежат на обезвреда. Ето защо съдът приема, че исковата претенция е доказана по основание.

След като главната претенция е доказана по основание, то върху определената сума следва да се присъди и лихва от датата на увреждането, на основание чл.84, ал.3 ЗЗД. Като дата на увреждане е моментът, в който задържането е станало незаконно, т.е. това е датата на влизане в сила на присъдата, тъй като тогава се установява, че наложеното наказание ЛИС е по-малко от задържането по чл.64, ал.2-4 НПК и не може да бъде приспаднато. Началото на забава и на срока на погасителна давност за вземането за обезщетение на имуществени и неимуществени вреди по причина за незаконно лишаване от свобода е датата на влизане в сила на присъдата, с която се определя размера на наказанието ЛИС (**Решение № 117/25.09.2018 г. по гр. д. № 4815/2017 г. на ВКС**). В процесното дело това е именно датата на влизане в сила на Решение № 19/28.01.2022 г по к.н.д. № 787/2020 г. на ВКС. Така началната дата на забава е 28.01.2022 г., от която започва да тече лихва. В този смисъл е **т.4 ТР № 3/22.04.2004г. по тълк. д. № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС**.

По индивидуализацията на обезщетението

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост (чл. 52 ЗЗД), като се отчитат дадените указания в **ППВС № 4/23.12.1968 г. и ТР № 3/22.04.2005г. по тълк. д. № 3/2004г. на ОСГК на ВКС**. Обезщетението се определя глобално, като се вземат се предвид всички релевантни обстоятелства. Затова при определяне на обезщетението, следва

да се вземат предвид всички обстоятелства, обосноваващи причинна връзка между воденото производство и причинените вреди, индивидуализират се конкретните вреди и се преценя тяхното отражение върху личността на пострадалия, изяснява се стойността, която засегнатите неимуществени блага са имали за своя притежател, при съобразяване на обществения критерий за справедливост, определен по вътрешното убеждение на съда (**Решение № 166 от 18.10.2016 г. на ВКС по гр. д. № 1642/2016 г.**).

Съобразявайки всички обективни обстоятелства, релевантни за справедливо определяне размера на дължимото обезщетение за неимуществените вреди, съдът взе предвид: **1.** естеството на неимуществените вреди (изживян стрес, депресивно състояние, отрицателни емоции – безсъние, социална апатия, неудобства, чувство за унесеност, душевни притеснения, накърнявания на социалното общуване); **2.** периодът при който е държан незаконно (26.12.2018 г. - 31.05.2019 г., близо 5 месеца и 5 дни, 156 дни), в който ищецът е изживял неимуществените вреди; **3.** ищецът е бил в работоспособна възраст. Ищецът не е бил ангажиран трудово (л.3351-3353, том 9, НОХД № 2395/2015 г. на ОС - Пловдив), но е могъл да работи и да получава заплата, не е бил студент (л.3353, том 9, НОХД № 2395/2015 на ОС - Пловдив). Бил е спортист, получавал награди (л.1757, том 5, НОХД № 2351/2017 на ОС - Пловдив). Освен това минималната месечна работна заплата (МРЗ) за 2018 г. е била 510.00 лева, а за 2019 – 560.00 лева. При отчитане на всички тези обстоятелства, съдът приема, че уважаването на иска до пълния претендиран размер от 19 152.00 лева ще наруши принципа за обезщетителния характер на чл.2 ЗОДОВ и ще го превърне в правен инструмент за неоснователно обогатяване. Следвайки общоикономическите показания за МРЗ и данните на НСИ, евентуалният доход, който човек може да получи за месеците февруари 2018 – май 2019 е в размер на 2900 лева.

При така изясненото съдебния състав приема, че обезщетение в размер на 3 000.00 лева е справедливо по смисъла на чл.52 ЗЗД. На това основание възраженията във въззивните жалби за размера на обезщетението са частично основателни. В този смисъл ПРБ следва да бъде осъдена да заплати на В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****“, вх. *** **сумата от 3 000 лева** (пет хиляди лева), представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка за неотклонение „задържане под стража“ над наказанието „лишаване от свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на

28.01.2022 г. с решение № 19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., **ведно** със законната лихва от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, **на основание чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ.**

С оглед изложеното, решение № 69/27.02.2023 г. по гр.д. № 1073/2022 г. по описа на РС – Ловеч следва да бъде отменено **в частта**, с която Прокуратура на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 **е осъдена** да заплати на В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****, вх. *** **сумата, представляваща разлика от 3 000 лева (три хиляди лева) до 5 000 лева (пет хиляди лева), представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка за неотклонение „задържане под стража“ над наказанието „лишаване от свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на 28.01.2022 г. с решение № 19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., ведно със законната лихва от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, на основание чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ, като неправилно.**

На основание чл.271, ал.2 ГПК съдът следва да постанови ново решение, с което да отхвърли предявеният от В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****, вх. *** **срещу** Прокуратура на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 **иск с правна квалификация чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ**, за разликата в сумата **от 3 000.00 лева (три хиляди лева) до 5 000.00 лева (пет хиляди лева)** представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка за неотклонение „задържане под стража“ над наказанието „лишаване от свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на 28.01.2022 г. с решение № 19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., **ведно** със законната лихва от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, като неоснователен и недоказан.

Правилно съдът е осъдил ПРБ да заплати на В. Е. В. сумата от 3000.00 лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка за неотклонение „задържане под стража“ над

наказанието „лишаване от свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на 28.01.2022 г. с решение № 19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., **ведно** със законната лихва от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, на основание чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ. В тази част решение № 69/27.02.2023 г. по гр.д. № 1073/2022 г. по описа на РС – Ловеч следва да бъде потвърдено като правилно, на основание чл.272 ГПК.

По разноските

Съгласно чл.10, ал.3, изр. 1, предл. 2 и изр.2 ЗОДОВ, когато искът е уважен частично, ответникът следва да заплати на ищеца пълната държавна такса и възнаграждение за един адвокат, пропорционално на уважената част, на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ. С оглед изхода на делото на ищеца следва да се присъдят разноси пълен размер на държавната такса и адвокатско възнаграждение пропорционално на уважената част от претенцията, а именно 3 000 лева при общо заявена 19 152 лева. Съгласно списък по чл.80 ГПК (д.33 от делото) въззивникът – ищец претендира 5.00 лева държавна такса, за което представя доказателство (д.9 от делото) и 1000.00 лева възнаграждение за адвокат (д.10 от делото). При уважен иск от 3000 спрямо първоначалната сума от 19 152 лева адвокатското възнаграждение в размер на 1000 лева пропорционално на уважената част е 157 лева ($1000 \times 3000 / 19152$). Ето защо Прокуратура на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 следва да бъде осъдена да заплати на В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****“, вх. *** сумата от 162 лева (сто шестдесет и два лева), представляващи разноси във въззивното производство, на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ.

Водим от горното, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 69/27.02.2023 г. по гр.д. № 1073/2022 г. по описа на РС – Ловеч **в частта**, с която Прокуратура на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 **е осъдена** да заплати на В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****“, вх. *** **в сумата, представляваща разликата от 3 000 лева (три хиляди лева) до 5 000 лева (пет хиляди лева)**, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка

за неотклонение „задържане под стража“ над наказанието „лишаване от свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на 28.01.2022 г. с решение № 19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., **ведно** със законната лихва от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, **на основание чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ, като неправилно, на основание чл.271, ал.2 ГПК и ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявения от В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****, вх. *** **срещу** Прокуратура на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 **иск с правна квалификация чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ**, за разликата в сумата **от 3 000.00 лева** (три хиляди лева) **до 5 000.00 лева** (пет хиляди лева) представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка за неотклонение „задържане под стража“ над наказанието „лишаване от свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на 28.01.2022 г. с решение № 19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., **ведно** със законната лихва от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, **като неоснователен и недоказан.**

ПОТВЪРЖДАВА решение № 69/27.02.2023 г. по гр.д. № 1073/2022 г. по описа на РС – Ловеч **в частта**, с която на основание чл.2, ал.1, т.1, пр. последно ЗОДОВ, Прокуратура на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 **е осъдена да заплати** на В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****, вх. *** **сумата от 3000.00 лева** (три хиляди лева), представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди за незаконно търпяна мярка за неотклонение „задържане под стража“ над наказанието „лишаване от свобода“, наложено с присъда, влязла в сила на 28.01.2022 г. с решение № 19/28.01.2022 г по н.д. № 787/2020 г. на ВКС, която не може да бъде приспадната от наложеното наказание по реда на чл.59 НК, която мярка е търпяна в периода от 26.12.2018 г. до 31.09.2019 г., **ведно** със законната лихва от 28.01.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, **като правилно, на основание чл.272 ГПК.**

ОСЪЖДА Прокуратура на Република България, гр. София, бул.

„Витоша“ №2 да заплати на В. Е. В., ЕГН *****, гр. Ловеч, бул. „****“, вх. *** сумата от **162 лева** (сто шестдесет и два лева), представляващи разноси във въззивното производство, **на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред **ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД** чрез Окръжен съд – Ловеч по реда на **ГЛАВА XXII ГПК**, в едномесечен срок от връчването му, на основание **чл.280, ал.3, т.1 ГПК.**

ПРЕПИС от настоящото решение да се връчи на: Прокуратура на Република България; В. Е. В. чрез адв. Г. П.; ОП – Ловеч.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____